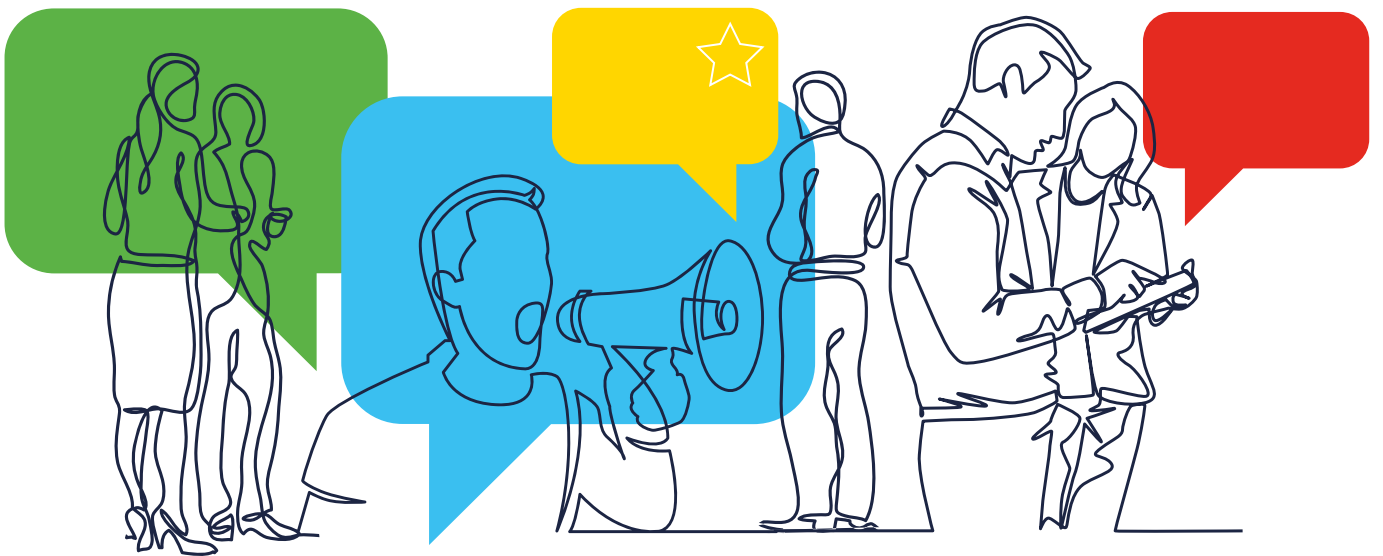




## EU:N KANSALAISSALOITEFOORUMI

# KIELLETÄÄN GLYFOSAATTI



**OPPIA JA OHJEITA** – KESKUSTELE – MUUT KÄYTTÄJÄT –  
NEUVONTAPALVELU

## SISÄLLYS

KIELLETÄÄN GLYFOSAATTI	3
Kielletään glyfosaatti -kampanja	4
Kielletään glyfosaatti -aloitteen vaikutukset	7

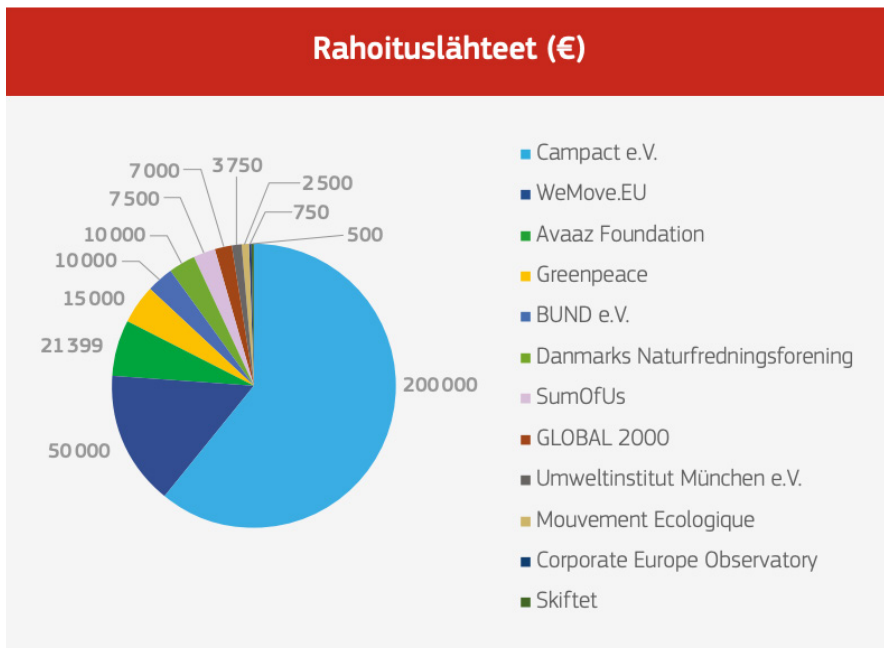


# 1

## KIELLETÄÄN GLYFOSAATTI

Kielletään glyfosaatti -kansalaisaloite rekisteröitiin 25.1.2017. Aloitteen virallinen nimi oli ”Kielletään glyfosaatti ja suojellaan ihmisiä ja ympäristöä myrkyllisiltä torjunta-aineilta”. Sillä oli seuraavat tavoitteet: kieltää glyfosaatin käyttö, uudistaa torjunta-aineiden hyväksymismenettely ja asettaa EU:n laajuiset pakolliset tavoitteet torjunta-aineiden käytön vähentämiselle.

Sen päätavoitteena oli saavuttaa ”torjunta-ainevapaa tulevaisuus” ja lopettaa rikkakasvien glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käyttö. Niille altistumisen on aloitteen tekijöiden mukaan katsottu olevan yhteydessä syövän syntyyn ja ekosysteemien rappeutumiseen.



### Menestystekijät

- miljoonat eurooppalaiset olivat heti halukkaita allekirjoittamaan aloitteen
- kansalaisaloitetta ajamaan ei tarvinnut perustaa uutta koalitiota – tarvittiin ainoastaan jo olemassa olevan koalition mobilisointi
- vakaa rahoituspohja

Kansalaisaloitteelle kerättiin rahallista tukea 328 399 euroa eri lähteistä (mm. Campact, WeMove.EU ja Greenpeace). Tukimäärä on suurempi kuin millään muulla tähänastisella eurooppalaisella kansalaisaloitteella.

Tätä kansalaisaloitetta koskevassa ratkaisussaan komissio katsoi, ettei glyfosaatin kieltämiselle ole perusteita, mutta se päätti ryhtyä muihin toimiin, joita kuvataan seuraavassa.

## 2

# Kielletään glyfosaatti -kampanja

## Aloitteen valmistelu

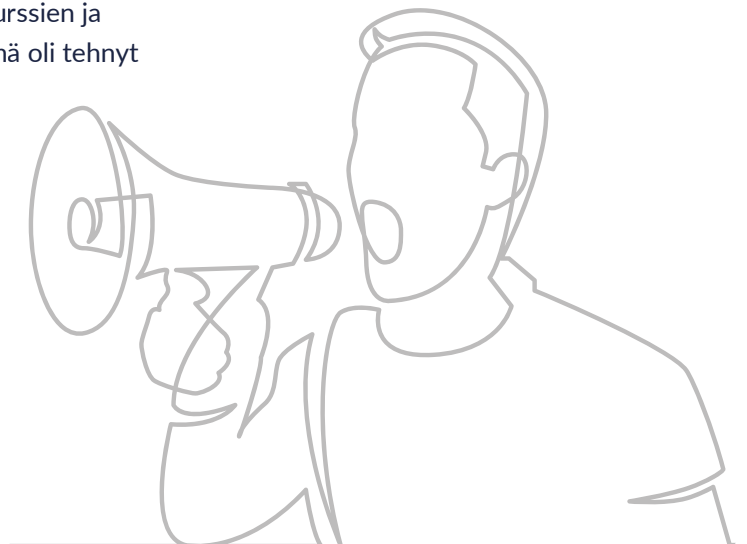
Glyfosaattikiellon ajajat olivat vuonna 2015 tehneet yhteistyössä Euroopan komissiolle vetoamuksen, jolla ne olivat onnistuneet saamaan huomiota asialleen. Eurooppalainen kansalaisaloite oli seuraava luonnollinen askel samojen tavoitteiden edistämiseksi.

Aloitteen järjestäjien mukaan ongelmana oli kuitenkin se, että ”näin suuren koalition oli vaikeaa sopia aloitteen muodosta”. Osa yhteistyökumppaneista korosti glyfosaatin ja syövän yhteyttä, toiset biodiversiteetin suojelua ja muut taas yritysten vaikutusvaltaa. Tarvittiin paljon töitä, jotta kaikkien intressit otettiin huomioon ja saatiin näkyviin itse aloitteessa.

Valmistelupäätöksiä varten muodostettiin ns. järjestäjäpiiri, jossa kokoontui viikoittain 10 eri edustajaa suurimmista kumppaniorganisaatioista. Piirissä käsiteltiin varojen käyttöä, viestintästrategiaa, aloitteen rekisteröintiä, aloitteen luonnosta ja liitteitä yms.

Aloitteen koordinaattori laati aloitetekstin ensimmäisen luonnoksen, jota muut kumppanit kommentoivat. Kokouksessa kommentit käytiin läpi, ja niiden pohjalta laadittiin useita uusia luonnoksia. Liitteet laadittiin samalla menetelmällä.

Järjestäjäpiiri alkoi käynnistää kampanjaa noin puoli vuotta ennen kuin allekirjoitusten keruu aloitettiin. Siitä alkoi strategian, resurssien ja valmiuksien kehittäminen. On tärkeää huomata, että ryhmä oli tehnyt kampanjayhteistyötä aiemminkin, minkä vuoksi koalition kokoaminen vei vähemmän aikaa kuin useimpien muiden kansalaisaloitteiden yhteydessä. Aloitteen tekijät korostavat kuitenkin, että pelkästään olemassa olevaan verkostoon tukeutuminen ei riitä.



## | Toteutus

Aloitteen tekijöiden mukaan kampanjan tärkein tiedotusväline oli sähköposti. Koska kampanjaa oli vetämässä monialainen verkkokampanjointiorganisaatio, jäsenten säännöllinen tavoittelu sähköpostitse oli heille jo ennalta tuttua. Myös heidän kumppaninsa toimivat vastaavalla tavalla. Järjestäjät eivät keskittyneet perinteisiin tiedotusvälineisiin, vaan kannustivat kumppaneitaan jakamaan kampanjasisältöä sosiaalisessa mediassa. Sähköposti oli kuitenkin edelleen heidän tärkein kampanjointivälineensä.

Maksullisia sosiaalisen median kampanjoita ei toteutettu, mutta järjestäjät tunnustavat niiden merkityksen kasvaneen. Facebook-mainonnan tehokkuus vaihtelee EU-maiden välillä. Joissakin maissa vetoomuksen allekirjoittaminen ei esimerkiksi edellytä vahvaa sähköistä tunnustautumista ja on siksi helpompaa, joten mainos sosiaalisessa mediassa voi todennäköisemmin poikia virallisia tuenilmauksia. Facebook-mainonnan yhteydessä saa myös paremmin tietoa siitä, mistä tuenilmaukset ovat tulleet.

Aloitteen järjestäjät laativat luettelon kansallisista kumppanijärjestöistä, jotka olivat halukkaita osallistumaan kampanjaan, ja pyysivät niitä lisäämään verkkosivustoihinsa tuenilmauslomakkeen, joka avulla aloitteen voi allekirjoittaa. Näihin järjestöihin pidettiin yhteyttä säännöllisesti.

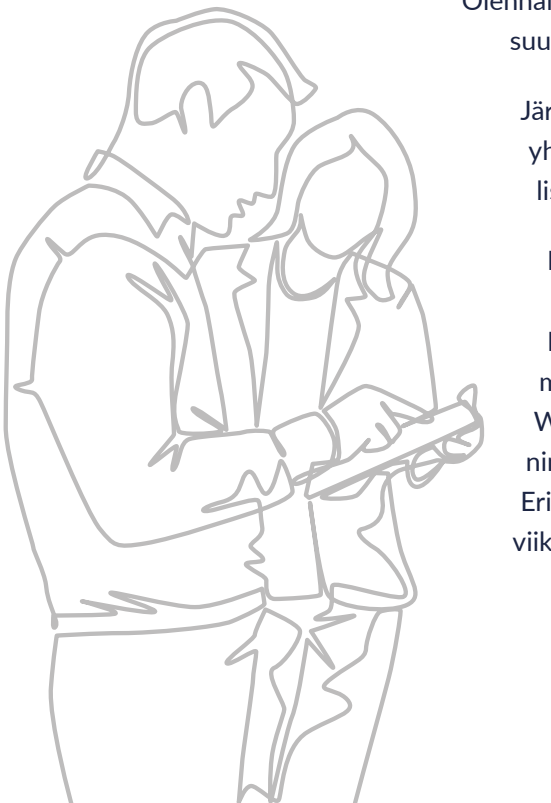
Sidosryhmien kartoitus kaikkialla Euroopassa olikin kampanjan alkuvaiheessa tärkeää. On syytä tiedostaa, että tietystä maasta saadut tuenilmaukset voivat osoittautua ratkaisevan tärkeiksi, ja että organisaatioiden ja vaikuttajien verkoston luomiseen kannattaa todella satsata. Sillä oli olennainen merkitys tämän kampanjan onnistumisen kannalta: järjestäjät eivät toimineet pelkästään kumppaneidensa varassa, vaan kartoittivat verkostonsa aukot jo kampanjan alussa ja täyttivät ne.

Aloitteen järjestäjien mukaan on myös tärkeää, että kampanjasivusto on optimoitu hakukoneille. Verkkosivusto oli heidän kampanjansa yleisimpiä allekirjoituspaikkoja (8–9 prosenttia allekirjoituksista).

Olennaista on myös sivuston saatavuus useilla eri kielillä, jotta tavoitetaan suuri joukko ihmisiä heidän äidinkielellään.

Järjestäjät laativat lehdistötiedotteita englanniksi ja pyysivät yhteistyöjärjestöjä kääntämään ne maansa virallisille kielille ja lisäämään niihin paikallisen järjestäjän tausta- ja yhteystiedot.

Kampanjaan palkattiin ammattilaisia Espanjassa, Italiassa ja Ranskassa, joissa koko aloitehanketta koordinoineella WeMove. EU-järjestöllä oli kokeneita kampanjatyöntekijöitä. He kampanjoivat myös sellaisissa muissa EU-maissa, joissa ei ollut omia aktivisteja. WeMove.EU, Campact ja GLOBAL2000 järjestivät yhdessä erityisen nimenkeruupäivän, jossa allekirjoituksia kerättiin paperilomakkeilla. Eri EU-maihin lähetettiin 5 000 allekirjoitustenkeruupakettia. Yhden viikonlopun aikana aloitteelle kerättiin noin 100 000 allekirjoitusta.



## Allekirjoitusten kerääminen

Verkossa allekirjoituksia kerättiin OpenECI-ohjelmistolla, jota oli jo käytetty useiden muiden kansalaisaloitteiden yhteydessä. Ohjelmistolla voi allekirjoitusten keräämisen lisäksi ottaa talteen myös allekirjoittajien yhteystiedot. Lisäksi allekirjoituslomakkeen voi upottaa mille tahansa verkkosivustolle.

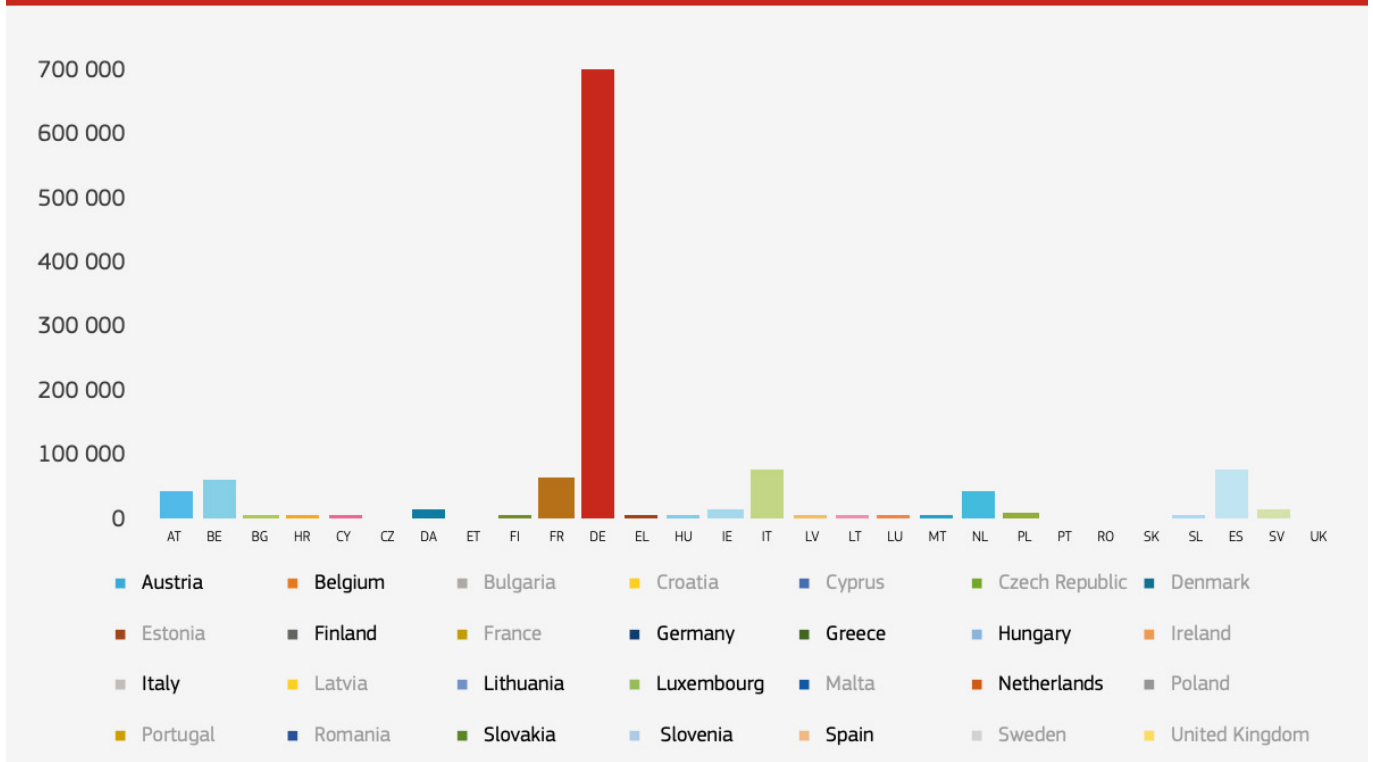
Järjestäjät saivat kerätyksi miljoona allekirjoitusta viidessä kuukaudessa ja päättivät lopettaa keräämisen jo 2.7.2017, vaikka keruu-aikaa olisi ollut jäljellä vielä lähes seitsemän kuukautta. He halusivat hyväksyttää allekirjoitukset viranomaisilla mahdollisimman nopeasti, jotta ”aloite voitaisiin toimittaa komissiolle ennen kuin se tekee päätöksen glyfosaatin myyntiluvan jatkamisesta”.



### TÄRKEÄÄ:

Tuenilmausten keruuseen ei voi 1.1.2023 alkaen käyttää muita järjestelmiä kuin komission keskitettyä keruujärjestelmää.

**Tuenilmausten lukumäärä**  
(lihavoituina ne maat, joissa kynnyksarvo on saavutettu)



## Tuenilmausten tarkistus ja toimittaminen komissiolle

Tuenilmausten tarkistamisaika eri maissa vaihteli suuresti. Aloite ja 1 070 865 tuenilmauksen hyväksymistodistukset toimitettiin lopulta komissiolle 6.10.2017.

# 3

## Kielletään glyfosaatti -aloitteen vaikutukset

### Kansalaisaloitteen käsittely komissiossa ja komission päätös

Aloitteen järjestäjät tapasivat 23.10.2017 komission edustajia, joihin kuului komission ensimmäinen varapuheenjohtaja Frans Timmermans, terveysasioista ja elintarviketurvallisuudesta vastannut komissaari Vytenis Andriukaitis ja kansalaisaloitteen aiheeseen liittyvien yksiköiden ylempiä virkamiehiä (ks. [lehistötiedote](#)). Järjestäjät esittelivät aloitteensa [julkisessa kuulemistilaisuudessa Euroopan parlamentissa 20.11.2017](#).

Komission tapaamiseen järjestäjät valitsivat edustajikseen ”asiaan parhaiten perehtyneet henkilöt”. Samoin meneteltiin parlamentin kuulemistilaisuuden suhteen. Järjestäjät myös sopivat yhdessä etukäteen, mitä asiakohtia he halusivat tilaisuudessa korostaa. Useat Euroopan parlamentin jäsenet olivat ”äärimmäisen kannustavia”.

[Komission tiedonannossa \(12.12.2017\)](#) esitettiin seuraavat päätelmät (ks. [lehistötiedote](#)):

- Glyfosaatin kieltämiselle ei ole tieteellisiä eikä oikeudellisia perusteita.
- Komissio aikoo antaa säädösehdotuksen, jolla lisätään torjunta-aineiden arvioinnin avoimuutta ja parannetaan Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) arviointien pohjana käytettävien tieteellisten tutkimusten laatua ja riippumattomuutta.
- Torjunta-aineiden kestäväää käyttöä koskevan direktiivin täytäntöönpanomenettelyä tarkistetaan.

Lisätietoa jatkotoimista on [kansalaisaloitesivustolla](#).



## Jatkotoimet

Sekä koalitiossa mukana olleille organisaatioille että aloitteen kannattajille kerrottiin sähköpostitse kampanjan tuloksista.

Koalitio jatkoi toimintaansa myös kansalaisaloitteen toteuttamisen jälkeen – organisaatiot yrittivät yhdessä vaikuttaa EU:n yleiseen elintarvikelainsäädäntöön. Kun asiaa koskeva asetus hyväksyttiin, koalition yhteinen toiminta väheni. Heidän postituslistansa ovat kuitenkin edelleen käytössä, ja järjestäjät lähettävät säännöllisesti tietoa aloitteen kannattajille sen aiheeseen liittyvistä asioista.

Yksittäiset kannattajat ovat olleet kampanjan kannalta tärkeitä vielä kansalaisaloitteen käsittelyn päättymisen jälkeenkin. Järjestäjien mukaan kannattajien merkitys oli ratkaiseva erityisesti silloin, kun yleistä elintarvikelainsäädäntöä käsiteltiin Euroopan parlamentissa.



## Vinkkejä tuleville kansalaisaloitteiden järjestäjille

- Ennen kuin laitat kansalaisaloitteen vireille, kerää asiallesi verkossa satojentuhansien ihmisten kannattajakunta, joka varmasti allekirjoittaa aloitteen. Aika kuluu nopeasti!
- Ellei aloitteelle ole jo etukäteen koottu laajaa kannattajakuntaa, sille on käytännössä hankittava noin 3 000 uutta allekirjoittajaa keruuajan (1 vuosi) jokaisena päivänä.
- Huolehdi siitä, että suuri joukko aktiiveja on valmiina aloittamaan allekirjoitusten keräämisen heti rekisteröintihetkestä alkaen.
- Valtaosa rahoituksesta saatiin aloitetta ajaneen koalition vahvoilta jäsenjärjestöiltä. Kannusta jäsenjärjestöjä keräämään toimiinsa rahoitusta kampanjan aikana.
- Seuraa tarkoin allekirjoitusten keruun etenemistä suhteessa eri maiden tavoitteisiin.
- Sähköpostiviestintä on erittäin tärkeää kampanjan onnistumisen kannalta.



## Opetukset

- ”Jos komissio periaatteessa kannattaa järjestäjien tavoitteita, kansalaisaloite voi olla sopiva väline niiden ajamiseen. Mutta vaikka aloitteelle saataisiin miljoona allekirjoitusta, se ei pakota komissiota tekemään mitään, mitä komissio ei halua tai voi tehdä.” Järjestäjät huomauttavat kuitenkin, että kansalaisaloite voi silti toimia välineenä, jolla nostetaan ongelmia esiin EU:n tasolla.
- Kansalaisaloitehanke onnistui siinä suhteessa, että aloitteelle saatiin yli miljoona allekirjoitusta ja että järjestäjät tapasivat komission edustajia, osallistuivat julkiseen kuulemistilaisuuteen Euroopan parlamentissa ja saivat komissiolta vastauksen, jossa se sitoutui useisiin jatkotoimiin. Järjestäjät ovat kuitenkin sitä mieltä, että kansalaisaloite epäonnistui, koska sen tavoitteita ei saavutettu.
- Heidän mukaansa oikea ajoitus on ratkaisevan tärkeä, jos halutaan vaikuttaa vireillä olevaan lainsäädäntöasiaan. Niin aloitteella voidaan viime kädessä saada aikaan enemmän.